

ДРАГУТИН БАЈИЋ

Конституисање окружног народноослободилачког одбора у Ваљеву септембра 1944. године*

Борбе на терену Ваљева још се нису ни стишале када је сазвана прва конференција грађана Ваљева и ослобођених села у сали хотела „Централ“ 24. септембра 1944. године.

Ову прву конференцију је отворио Живота Бермановић, адвокат из Ваљева, који је био и председавајући. На овој конференцији најпре се говорило о НОБ и новој народној власти а затим се развила дискусија.

После дискусије приступило се избору кандидационог одбора за избор привременог ОКРУЖНОГ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ ОДБОРА за округ Ваљево.

У кандидациони одбор су изабрани: Љубиша Марковић, кројач, Милорад Анђелковић, судија, Милорад Милатовић, адвокат, Рајко Ристивојевић, обућарски радник, Надежда Ножица домаћица.

Овај кандидациони одбор се повукао и саставио листу за чланове Окружног народноослободилачког одбора која је предложена конференцији и усвојена од свих присутних.

Листа првих предложених чланова Окружног народноослободилачког одбора имала је 48 чланова, и изабрати су следећи чланови: Раде Лазић, судија, Миливоје Мандић, професор, Васа Јовановић, лекар, Милан Јанковић, директор Средње пољопривредне школе, Сима Иванишевић, адвокат, Бора Максимовић, професор, Илија Гојковић, судија, Јела Живановић, адвокат, Панта Јанковић, лекар, Тијосав Павловић, кафеџија, Пера Тадић, опанчар, Марко Павловић, порезник, Милорад Ристивојевић, судски приправник, Сретен Тешић, трговац, Мирко Оташевић, обућар, Миленко Голубовић, сарач, Миломир Шишовић, опанчар, Пера Павићевић, земљораник из Граца, Милан Тодоровић, ћурчија, Иван Лечић, опанчар, Жарко Вуковић, трговац, Љубиша Марковић, кројач, Моша Раковић, трговац, Рајко Ристивојевић, обућарски радник, Милутин Димитријевић, бравар, Малиша

---

* Овај прилог је написан на основу записника са седница ОНОУ Ваљево.

Лукић, обућар, Надежда Ножица, домаћица, Иван Шами, машинбравар, Нада Пачић, професор, Јелена Вучић, домаћица, Вида Миливојевић, домаћица, Вука Видаковић, домаћица, Мила Пиперски, домаћица, Живота Бермановић, адвокат, Миле Милатовић, адвокат, Милорад Анђелковић, судија, Еда Бузаљко, апотекар, Раца Стефановић, лекар, Драгиша Ђебић, земљорадник из Јовање, Војислав Бобовац, Милан Котарац, Марјан Маринковић, Живорад Гођевац, Манојло Манојловић, Гвозден Бирчанин, земљорадник из Суводања, Алекса Бурђевић, земљорадник из Пауна, Боривоје Јевтић, учитељ из Забранице и Цветко Јовановић, професор.

Новоизабрани одбор састао се сутрадан, 25. септембра 1944. године, у сали Ваљевске штедионице ради конституисања. Седница је одржана пре подне, са почетком у 9 часова. За председника је изабран Живота Бермановић, адвокат, за секретара Милорад Милатовић, дипломирани правник и за благајника Боривоје Јевтић, учитељ из Забранице.

Боривоје Максимовић је предложио пленуму скупштине Окружног народноослободилачког одбора, да се за чланове одбора изабру: Блажа Матуновић, професор, Живорад Марковић, професор, Ратко Пауновић, Гроза Ристивојевић, домаћица, Марко Лазић, професор што је и усвојено. На предлог Симе Иванишевића за чланове су изабрани Живојин Јовановић, судија и Милорад Перишић, порезник. На предлог Илије Гојковића у одбор су ушли Милош Атанацковић, грађевински инжењер и Јован Симовић, свештеник. Цветко Јовановић је предложио Даницу Миловановић и Љубицу Копач, наставницу а Милорад Милатовић је предложио Живорада Љубичића, мајора што је и прихваћено.

После паузе формиран су одсеци Окружног народноослободилачког одбора. Усвојена је следећа структура:

Председништво, управни одсек, финансијски одсек, привредни одсек, социјални одсек, судски одсек, војни одсек, технички одсек, просветни одсек, санитетски одсек и саобраћајни одсек.

Председништво је предложило следећа лица за шефове одсека:
За шефа Управног одсека Илију Гојковић, судију, са члановима Симом Иванишевићем и Радомиром Лазићем, судијама.

За шефа Финансијског одсека предложен је Шишовић Миломир, опанчар.

За шефа Привредног одсека предложен је Иван Шами, машинбравар.

За шефа Социјалног одсека предложена је Вида Миливојевић.

За шефа Судског одсека предложен је Миодраг Анђелковић, судија.

За шефа Војног одсека предложен је Живорад Љубичић, мајор.

За шефа Техничког одсека предложен је Милош Атанацковић, грађевински инжењер.

За шефа Просветног одсека предложен је Боривоје Максимовић, професор.

За шефа Санитетског одсека предложен је Еда Бузаљко.

За шефа Саобраћајног одсека предложен је Жарко Вуковић, трговац.

Овај предлог је усвојен од стране Окружне Скупштине.

Дато је право шефовима појединих одсека да сами предложе за чланове одсека поједине посланике Окружне скупштине.

Шеф Судског одсека предложио је Милорада Ристивојевића, правника — судског приправника.

Шеф Техничког одсека предложио је: Мошу Раковића и Милутина Димитријевића.

Шеф Социјалног одсека предложио је: Јована Симовића, свештеника и Мирка Оташевића, обућара.

Шеф Привредног одсека предложио је: Милана Јанковића и Живојина Јовановића.

Ови предлози су прихваћени.

За седиште председништва узета је привремено зграда бившег Градског поглаварства, а за поједине одсеке зграда Ваљевске штедионице, Пореска управа и бивша зграда Окружног начелства.

Седница је завршена у 18 часова.

Тридесетог октобра 1944. године на седници скупштине Окружног народноослободилачког одбора због одласка на нову дужност у Београд разрешен је дужности дотадашњи председник Живота Бермановић. За председника је предложен Милосав Матић.

Милорад Милатовић је предложио да се образује и изабере Извршни одбор Окружне скупштине у који су предложени: Милосав Матић, председник ОНОО, Милорад Милатовић, секретар, Боривоје Јевтић, благајник, Илија Гојковић, шеф управног одсека, Жарко Вуковић, шеф саобраћајног одсека, Миодраг Анђелковић, шеф судског одсека, Иван Шами, шеф привредног одсека, Вида Миливојевић, шеф социјалног одсека, Миломир Шишовић, шеф финансијског одсека, Василије Јовановић, шеф санитетског одсека, Боривоје Максимовић, шеф просветног одсека и Милош Атанацковић, шеф техничког одсека.

Сви предложени су изабрани.

На овој седници изабран је одбор Окружног црвеног крста. За чланове су предложена следећа лица:

За председника Јован Симовић, свештеник из Ваљева, за чланове Управног одбора: Василије Ножица, Боривоје Јевтић, благајник ОНОО, Василије Јовановић, лекар, Миливоје Мандић, професор, Будимир Миливојевић, кројач, Радомир Лазић, судија Десанка Бермановић, учитељица, Милица Иванишевић, лекар, Зорка Дудић, учитељица, Цветко Јовановић, професор, Вида Миливојевић, домаћица, Милић Милошевић, трговац, Нада Ђирић, Еда Бузаљко, Грозда Ристивојевић, Ратко Пауновић, Фердо Бурнић, радник Милијан Милошевић, Бора Максимовић, професор.

У надзорни одбор Милорад Милатовић, Мирко Оташевић, обућар, Илија Гојковић, судија, Радмила Јовановић, Радомир Лаловић и Милан Јанковић, директор Средње пољопривредне школе.

За секретара је предложен Војислав Матић из Ваљева.

Овај предлог је скупштина једногласно усвојила.

Такође је на овој седници изабран Окружни народни суд. Према одлуци Главног народноослободилачког одбора Србије од 6. октобра 1944. године судови имају бити народни и у њима ће учествовати поред правника — стручњака и лаици бирани од стране народа. За судије Окружног народног суда изабране су судије Миодраг Анђелковић, правник, Радомир Лазић, правник, Милорад Ристивојевић, правник. Судије — лаици нису бирани па је решено да их предложи среске народноослободилачке скупштине из сваког среза по један.

У кратком временском периоду успешно је обављено организовање Окружног народноослободилачког одбора који је одиграо значајну улогу у организовању нове народне власти у ваљевском крају.